

ZÁBOR PŮDY – DEFINICE NENÍ TAK JASNÁ, JAK SE ZDÁ

Vědci z celé Evropy hledají jasnou a mezinárodně uznanou definici, co je vlastně „zábor půdy“. Do diskusí nad touto důležitou a nezbytnou částí výzkumu směřujícího k účinnému využívání zdrojů a dosažení nulového záboru půdy se zapojila také ústecká univerzita.

Zábor půdy na úkor přírody a ekosystémových služeb volné krajiny včetně zemědělské produkce je významné téma související s výstavbou. Evropská unie si Plánem pro Evropu účinněji využívající zdroje vytyčila cíl dosáhnout do roku 2050 nulového čistého záboru půdy.

„Neznamená to, že bychom podle tohoto plánu nesměli jako společnost zabírat jakoukoli půdu k nové výstavbě budov či veřejné infrastruktury, ale to, že pokud půdu zabereme, na jiném místě ji musíme vrátit přírodě nebo zemědělské produkci. Evropská unie tím deklaruje, že půdu nelze přírodě ukusovat donekonečna,“ vysvětluje Eliška Vejchodská z Fakulty sociálně ekonomické UJEP.

Ing. Eliška Vejchodská, Ph.D., se zapojila do vědeckého výzkumu realizovaného odborníky napříč celou Evropou a vedeného **Elisabeth Marquard z Helmholtz Centre for Environmental Research**. Výzkum odhalil mnohé paralely v pojetí záboru půdy napříč jednotlivými členskými státy Evropské unie, zaznamenal však i významné výkladové rozdíly.

„Například v České republice chápeme zábor půdy trochu zúženě oproti některým jiným státům Unie. Jsme relativně ojedinělí v tom, že zahrady u rodinných domů stále v jakou součást zemědělského půdního fondu,“ říká Dr. Vejchodská.

České specifikum pravděpodobně souvisí s historií našich zahrad, které byly v době socialismu i před ním významnou měrou využívané jejich vlastníky k samozásobování. I z našich zahrad však mizí chlévy, králíkárný, kurníky, záhony zeleniny, a mnohdy nakonec i ovocné stromy. Zahrady se stávají spíše okrasou, a ač jsou přírodě bliž než zpevněné plochy, i jejich úloha pro životní prostředí je významně limitovaná.

„Jiné země proto považují tuto půdu pro zemědělskou produkci za ztracenou, zároveň ji považují za ztracenou také pro plnění ekologických funkcí volné krajiny,“ doplňuje Eliška Vejchodská.

Z výzkumu vyplynulo, že společenský konsensus v evropském kontextu tíhne k tomu považovat za zábor půdy oblasti celého intravilánu (souhrnné označení pro zastavěné plochy obcí, popřípadě pro zastavěné plochy a plochy určené k zástavbě) lidských sídel včetně jejich nezpevněných ploch a zahrad, dále pak zastavěné oblasti mimo městské prostředí a také plochy využívané pro těžbu nerostných surovin, rekreaci či skládky odpadu.

Více v článku mezinárodního týmu vědců Land Consumption and Land Take: **Enhancing Conceptual Clarity for Evaluating Spatial Governance in the EU Context.**

SMART
City
Region
Community

UNIVERZITA J. E. PURKYNĚ V ÚSTÍ NAD LABEM

Tento výzkum je na UJEP prováděn mj. v rámci projektu Smart City – Smart Region – Smart Community (CZ.02.1.01/0.0/0.0/17_048/0007435) realizovaného díky OP Výzkum, vývoj a vzdělávání a spolufinancovaného Evropskou unií, jehož cílem je vytváření kvalitní infrastruktury pro život člověka a poskytování kvalitních veřejných služeb.

Fotografie k volnému užití: archiv UJEP

Obr. 01: Extenzivní využívání krajiny novou zástavbou, technickou infrastrukturou i skládkou odpadu; autor: Eliška Vejchodská

Obr. 02: Okrajové oblasti města Ústí nad Labem; autor: Lucie Povolná

#MyJsmeUjep

#PribehUJEP

#UniverzitaSeveru

#NaSever

Mgr. Jana Kasaničová, tisková mluvčí

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

Univerzita J. E. Purkyně v Ústí nad Labem
Pasteurova 1, 400 96 Ústí nad Labem
tel: +420 475 286 117
email: jana.kasanicova@ujep.cz
web: www.ujep.cz

MY JSME UJEP